

LIETUVOS RADIOJO IR TELEVIZIJOS KOMISIJA

SPRENDIMAS

DĖL RETRANSLIUOJAMŲ AR PLATINAMŲ INTERNETE TELEVIZIJOS PROGRAMŲ „MIR24“ IR „RBK-TV“ LAISVO PRIĖMIMO SUSTABDYMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE

2022 m. vasario 28 d. Nr. KS-32
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 34¹ straipsnio 9 dalimi ir 48 straipsnio 1 dalies 17 punktu, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos 2022 m. vasario 25 d. raštą, Lietuvos radijo ir televizijos Komisija (toliau – Komisija) n u s p r e n d ž i a :

1. Nustatyti, kad Komisija – nepriklausoma Seimui atskaitinga Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančių radijo ir (ar) televizijos programų transliuotojų, užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjų, dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugų teikėjų veiklą reguliuojanti ir prižiūrinti, Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančių retransliuotojų ir kitų asmenų, teikiančių Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, veiklos priežiūrą vykdanči institucija. (Įstatymo 47 straipsnio 1 dalis). Įstatymo 34¹ straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad užsienyje parengtas radijo ir (ar) televizijos programas ir (ar) atskiras programas leidžiama transliuoti ir retransliuoti, platinti internete ar laikyti kataloguose Lietuvos Respublikoje nepažeidžiant šio ir kitų įstatymų nuostatų.

1.2. Lietuvos Respublikos teritorijoje yra retransliuojamos ar platinamos internete televizijos programos „MIR24“ ir „RBK-TV“.

1.3. Komisija, vykdydama retransliuojamų televizijos programų stebėseną, nustatė:

1.3.1. kad televizijos „Mir24“, programoje „Žinios“, transliuotoje 2022 m. vasario 24 d., nuo 05:59 val. transliuotas reportažas apie įvykius Ukrainoje. Reportažo metu buvo skleidžiama tokia informacija: programos vedėja skelbė: „ginti gyventojus – Rusijos prezidentas V. Putinas paskelbė apie specialios karinės operacijos Donbase pradžią“. Kalba V. Putinas: „aš priėmiau sprendimą vykdyti specialią karinę operaciją. Operacijos tikslas – apginti žmones, iš kurių Kijevo režimas tyčiojasi jau aštuonerius metus ir prieš kuriuos vykdo genocidą. Ir todėl mes sieksime demilitarizuoti ir denacifikuoti Ukrainą, taip pat atiduodu teismui tuos, kurie įvykdė daugkartinius, kruvinus nusikaltimus prieš taikius gyventojus, tame tarpe ir prieš Rusijos Tuo tarpu mūsų planuose nėra tikslo okupuoti Ukrainos teritorijas. Mes nieko ir niekam nesiruošiame primesti jėga <...>. Priminsiu, kad nei sudarant TSRS, nei po Antrojo pasaulinio karo, niekas neklausė žmonių, gyvenusių teritorijose, priklausančiose šiuolaikinei Ukrainai, niekas niekada neklausė, kaip jie patys nori susitvarkyti savo gyvenimą <...>. Mes manome, kad teise pasirinkti galėtų pasinaudoti visos tautos, gyvenančios dabartinės Ukrainos teritorijoje <...> 2014 metais Rusija buvo priversta apginti Krymo ir Sevastopolio gyventojus nuo tų, kuriuos jūs patys (ukrainiečiai) vadinate „nacikais“. Krymiečiai ir sebastopoliečiai pasirinko būti su savo istorine tėvyne, su Rusija <...>. Šiandieniniai įvykiai nesusiję su noru pažeisti ukrainiečių tautos norus, jie (įvykiai) susiję su noru apginti pačią Rusiją nuo tų, kurie „paėmė“ Ukrainą įkaite ir bando panaudoti ją prieš mūsų šalį ir tautą. Mūsų veiksmai – tai savigyna prieš mums keliamas grėsmes <...>. Kreipiuosi į Ukrainos

ginkluotųjų pajėgų kariškius – brangūs draugai – jūsų tėvai, seneliai ir proseneliai ne tam kovėsi su naciais, gindami mūsų bendrą tėvynę, kad šiandieniniai neonaciai paimtų valdžią Ukrainoje. Jūs prisiekėte Ukrainos tautai, o ne antitautinei chuntai, kuri vagia Ukrainą ir tyčiojasi iš pačios tautos. Nevykdysite nusikaltėliškų šios chuntos įsakymų. Raginu jus nedelsiant sudėti ginklus ir eiti namo <...>. Paaiškinsiu – visi Ukrainos karinės armijos karininkai, kurie įvykdys šį reikalavimą, galės netrukdomi palikti karinių veiksmų zoną ir grįžti pas savo šeimas. Dar kartą pabrėšiu – visa atsakomybė už galimą kraujo praliejimą klius Ukrainos teritoriją valdomam režimui. Mes pasiruošę bet kuriems įvykių scenarijams. Visi sprendimai šiuo klausimu priimti“. Vertinant televizijos programoje „Mir24“ 2022 m. vasario 24 d., 05:59 val. transliuotos programos „Žinios“ pirmajame reportaže paskleistą viešąją informaciją kaip visumą, atsižvelgiant į tai, kad reportaže sudaromas klaidingas išpūdis, kad Ukraina yra agresorė kare su Rusijos Federacija, tuo pačiu pateisinant Rusijos Federacijos karių neteisėtą įsiveržimą į Ukrainos teritoriją ir Krymo aneksiją, daroma išvada, kad programoje buvo paskleista informacija, akivaizdžiai rimtai ir sunkiai pažeidžianti Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 19 straipsnio 1 dalies 1 punktą, t.y. skleidžiama karo propaganda ir kurstomas karas (nustatyta Komisijos administracijos 2022 m. vasario 28 d. stebėsenos akte Nr.ST-28);

1.3.2. kad, televizijos programoje „RBK-TV“, transliuotoje 2022 m. vasario 25 d., 16:31 val. transliuota programa „Pagrindinės naujienos“. Programoje kalbėjo Ukrainos Aukščiausiosios Rados deputatas Ilja Kiva, kuris paragino Ukrainos prezidentą V. Zelenskij įsakyti kariams sudėti ginklus ir atsistatydinti. I. Kiva taip pat kalbėjo: „būkime objektyvūs – visos istorijos apie Ukrainos ginkluotųjų pajėgų pergalę šiandieniniame konflikte – tai feikas. Informacinė propaganda, kuri, valdžios nuomone, turėtų paskatinti žmones paimti į rankas ginklus ir pasiaukoti. Jiems tas pats, kad tai jau beprasmiška. Faktiškai, visa valdžia iš Kijevo senų seniausiai išvyko. Išvažiavo visi – ir Vidaus reikalų ministerijos vadovybė, išvyko Ukrainos saugomo tarnyba ir generalinė prokuratūra. Faktiškai, jie su geriausiomis ukrainiečių pasipriešinimo tradicijomis atidavė Kijevo miestą. Faktiškai, netgi visas nacionalistinis šaršalas nutilo. Visi lyderiai, kurie anksčiau klykavo apie karą iki paskutinio kareivio, nutilo. Šiai dienai mirti nei už ką nėra tikslo. Zelenskij turi tai mažų mažiausiai suprasti. Šiai dienai, kad nereikėtų atsiskaitinėti beprasmiškomis žmonių mirtimis, tęsiant neegzistuojantį pasipriešinimą, jam reikia atsistatydinti, jam reikia sustabdyti karą. Jis turi įsakyti sudėti ginklus ir pradėti derybas, taip pat atsisakyti prezidento pareigų. Tai realybė – Zelenskij pralaimėjo, jo politika pralaimėjo. Kartu pralaimėjo ir Vakarai“. Vertinant televizijos programoje „RBK-TV“ 2022 m. vasario 25 d., 16:31 val. transliuotoje programoje „Pagrindinės naujienos“ paskleistą viešąją informaciją kaip visumą, atsižvelgiant į tai, kad programoje pateisinamas neteisėtas Rusijos Federacijos karių įsiveržimas į Ukrainos teritoriją, Ukrainos prezidentas raginamas atsistatydinti, iš esmės teigiama, kad Ukraina, tame tarpe ir Vakarai, karą jau pralaimėjo, pateikiama daug tendencingos, nepagrįstos, jokiais faktais neparemtos informacijos, daroma išvada, kad programoje buvo paskleista informacija, akivaizdžiai rimtai ir sunkiai pažeidžianti Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktą, t.y. skleidžiama dezinformacija, karo propaganda ir kurstomas karas (nustatyta Komisijos administracijos 2022 m. vasario 28 d. stebėsenos akte Nr.ST-29).

1.4. Įstatymo 34¹ straipsnio 9 dalyje nurodyta, kad iš ne Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių teikiamų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, transliuojamų ar retransliuojamų arba internete platinamų televizijos programų ir (ar) atskirų programų, kai perduodama tik atskira programa, ir (ar) katalogų laisvas priėmimas Lietuvos Respublikoje gali būti sustabdytas Komisijos sprendimu, jeigu tokios valstybių audiovizualinės žiniasklaidos paslaugos, televizijos programos ir (ar) atskiros programos, ir (ar) katalogai pažeidžia šio įstatymo 17 straipsnyje arba 19 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus. Komisija savo sprendime nurodo, kokios priemonės ir nuo kada bus taikomos, siekiant sustabdyti minėtų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, televizijos programų ir (ar) atskirų programų, ir (ar) katalogų priėmimą

Lietuvos Respublikos teritorijoje. Numatomos taikyti priemonės ir jų taikymo terminai turi būti proporcingi padarytiems pažeidimams, o taikoma priemonė turi būti parinkta atsižvelgiant į subjektą, kuriam ji taikoma, ir viešosios informacijos skleidimo būdą.

1.5. Komisijos turimais duomenimis, televizijos programos „MIR24“ ir „RBK-TV“ yra retransliuojamos iš ne Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių teikiamų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų, t.y. iš Rusijos Federacijos, todėl jų atžvilgiu gali būti taikomos priemonės nurodytos Įstatymo 34¹ straipsnio 9 dalyje.

1.6. Komisijoje 2022 m. vasario 25 d. gautas Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos raštas, kuriame nurodoma, kad kad RT ir kitų Rusijos valstybinių kanalų skleidžiamas turinys yra žalingas ir keliantis rimtą pavojų visuomenės saugumui, įskaitant nacionalinio saugumo ir gynybos užtikrinimą, nes juo siekiama iš anksto palaužti visuomenės dvasią ir pasiryžimą priešintis Rusijos agresijai.

2. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad televizijos programose „MIR24“ ir „RBK-TV“ nustatyti pažeidimai akivaizdžiai rimtai ir sunkiai pažeidžia Įstatymo 19 straipsnio 1 dalies reikalavimus, t.y. skleidžiama karo propaganda ir kurstomas karas.

3. Sustabdyti Lietuvos Respublikoje retransliuojamų ir (ar) ar platinamų internete televizijos programų „MIR24“ ir „RBK-TV“ laisvą priėmimą penkeriems metams nuo sprendimo įsigaliojimo dienos.

4. Įpareigoti:

4.1. Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančius retransliuotojus, taip pat kitus asmenis, teikiančius Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, platinančius televizijos programas „MIR24“ ir „RBK-TV“, sustabdyti televizijos programas „MIR24“ ir „RBK-TV“, retransliavimą (platinimą) Lietuvos Respublikos teritorijoje.

4.2. Komisijos administraciją išsiųsti šį sprendimą Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančioms retransliuotojams ir kitiems asmenims, teikiančioms Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas.

5. Nustatyti, kad apskundus šį sprendimą, jo galiojimas nestabdomas.

6. Išaiškinti, kad šis sprendimas per 30 dienų nuo įsigaliojimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Rimantas Bagdzevičius